

اسلام کی روشنی

مدیری: حلیم ثابت

۲۵ جمادی الآخرہ ۱۳۳۲

۱۳۳۰

۸ مایس

صافی ۸

پیل ۱

حالہ ہر جماعتک وجدائی کندیتہ مخصوصدر۔ عقل ایچون طریق بر در دیر لر۔ فقط وجدانلر ایچون یول باشقہ باشقہ در۔ بوندن دولایی در کہ بر جماعتجہ ایی تلقی اولوتان خصوصلر دیکر بر جماعت ایچون کوتو عد اولونہ بیلیر۔ معقولات ایسہ هر یرده معقولیتی محافظہ ایدر۔ بوندن باشقہ، عقلک وظیفہ سی مفہوملرک طبیعی بر تصنیفی یا بہرق مرکب اولان شیلری۔ منطقی عینیتلرہ استناداً۔ بسیط ماہیتلرہ ارجاع ایتمکدر۔

عقل، انسانی حیوانلر زمرہ سنہ، حیوانی عضویلر صنفہ، عضوی بی جسملر عددینہ ادخال ایتدیکی کبی اجتماعی حادثہلری حیاتی حادثہلرہ، حیاتی حادثہلری کیمیوی حادثہلرہ، کیمیوی حادثہلری حکمی، میخانیکی وبالنہایہ ریاضی ماہیتلرہ ارجاع ایتمکہ میالدر۔ حال بوکہ (دہقارت) انقلابسندن بری علمک حائر صلاحیت اولدینی ساحہ (کیت) عالمنہ انحصار ایتدیکی کبی عقلکدہ موفق اولہجفی عالمک بالکتر کیت ساحہ سی اولدینی تین ایتمشدر۔

عقل، علمی تجربہلرک یاردیمیہ کیتلرک و قیمتلرک معادل کیمیلری بری برینہ ارجاع ایدہرک بونلرک کبی مناسبلرنندن ثابت قانونلر چیقاریر؛ فقط نہ کیتلری، نہدہ قیمتلری تمیز و تقدیر ایدہر۔ کیتلرک تمیزی فردی شعورہ، قیمتلرک تقدیری اجتماعی وجدانہ یعنی عرفہ عاڈدر۔ [۱] کلہجک مقالہ مزده عرفدن یعنی جماعت وجدانندن بحث ایدہجکز۔

کوک آلب

تاریخ

ابن تیمیہ

عالمہ سی، عالمہ سنده ظهور ایدن مشہور ذائلر

ابن تیمیہ نہولہ نمہ مش و جاریہ دخی قوللانمہ مش اولدینندن بالطبع ذریتی دہ

قالماشدر۔

[۱] بورادہ مقصود اولان عقل مجرددر۔ عقل متشخص بر ترکیبدوکہ عقل مجرددن

باشقہ شعور و وجدائی دہ محتویدر۔ ایلریدہ بوندن دہ بحث ایدہجکز۔

ابن تیمیہ تک منسوب اولاد یعنی عائلہ عرب - اسلام عائلہ لری ایچندہ علم و ادب ایلہ مشہور اولوب بوندن ہر بطنده معروف کیمسہ لری یتشمشدر .

صاحب ترجمہ، علم و فضیلتی، ادب و کالاتی «رمیہ من غیر رام» قیلندن دکل، بلکه عصبہ ک طریقہ وارث اولانلردندر . آناسی «ست النعم» بنت عبدوس الحراتیہ، کوزل اخلاقی، صالحاتدن برقادین ایدی . [۷۱۶ نجی بیلک شوالئدہ وفات ایتشددر] .

ابن تیمیہ علم اربابنک سوتلرینی تہمہ رک بویودیکی کبی، کمال اصحابنک تربیہ لرندہ یتشمشدر .

ابن تیمیہ عائلہ سنک اسلام عالمنہ باغشلا دینی مشہور ذاتلردن بعضلری شونلرددر :

۱ - ابو عبد اللہ محمد بن ابی القاسم الخضر بن محمد بن الخضر . فخر الدین لقبیلہ معروف اولان بو ذات، صاحب ترجمہ تک بویوک باباسی [۱] عبدالسلام ک عمجہ سیدر . ۵۴۲ تاریخندہ خران شہرندہ دنیایہ کلوب ۶۲۱ دە ارتحال ایتشددر . بغداد شہرینہ کیدرک ابوالفتح بن المنی اسمنده کی ذاتدن فقہ، شہدہ بنت الابری نامندہ کی عالہ ایلہ ابن المقرب، ابن البطی اسماریہ تانیلان ذاتلردن علم حدیث تحصیل ایدی . کندیسی زمانندہ معروف علم اربابندن صایلمشدر . احمد بن حنبل مذہبنہ دائر بر اثر میدانہ کتیرہ رک فقہ خصوصندہ کی فضلنی میدانہ قومشدر . بوندن باشقہ قرآن کریم اوزرینہ بر تفسیردہ یازمشدر . تاتلی دیللی، فصیح و صمیمی اولدیغندن عوام و خواص کندیسی سہ ویورلردی . خران شہرندہ وعظ و نصیحت ایلہ اشتغال ایتدیکندن «الواعظ» عنوانیہ شہرت قازاندی . ہر کون معلوم ساعتدہ تفسیرہ دائر عمومی درسی اولوردی . ۶۰۴ دە خج سفری اثناسندہ «اربل» شہرینہ دخی اوغرامش اولدیغندن «اربل» شہرینہ مخصوص بعض تاریخلردہ ترجمہ حالی یازلمشدر .

ابن تیمیہ خطبہ لرینہ بکزر خطبہ لری محتوی بر اثریہ دیوانی وارددر .

اوغلی ابو محمد سیف الدین عبدالغنی دخی علمادن اولوب وعظ و خطابت ایلہ معروف ایدی . ۶۳۹ تاریخندہ وفات ایتشددر .

[۱] «قاموس الاعلام» ک بویوک باباسی دیبہ جک بردہ «اقر باسندن» تعبیری ناقصددر .

۲ — محمد الدین ابو البرکات عبدالسلام بن عبداللہ بوذات ، صاحب ترجمہ نیک یاقین باباسی اولوب تخمیناً ۵۹۰ تاریخ لرنده حران شہر نده دنیاہ کلوب ، ۶۵۲ دە وفات ایتشددر . قبری حران شہر نده در . ابتدای تحصیل عمجہسی فخرالدین ابو عبداللہ ابن تیمیہ حضور نده در . فقط عمجہسنک اوغلی ابو محمد سیف الدین عبدالغنی ایله تحصیل ایچون بغداد شہرینہ کیدہ رک اورادہ آلتی سنہ قدر قالدیلر . حران شہرینہ عودت لرنده تکرار عمجہسی فخرالدین نیک خلقہ تدریس نہ دوام ایتشددر . فقہ ایله حدیث شریف قلدنדה ید طول صاحبی ایدی . سائر علوم وقنون ایله ده اشتغالی یوق دکلیدی . زکوت ، ورع وتقو ایله شہرت قازانمشدر . قرآن کریم اوزرینہ بر تفسیر یازہ رق فقہہ دائر « المحرر » اسمیله بویوک بر اثر میدانہ کتیر مشدر . « متقی الاخبار » نامتده کی اثری ده شوکانی نیک « نیل الاوطار » اسملی شرحی ایله برابر مصرده طبع ایدیلشددر .

روایت علم حقتده بویوک عالم لردن مجاز اولان زوجہسی « ام البدر » عمجہسی فخرالدین ابو عبداللہ کیزی اولوب کندیسندن بر کون مقدم وفات ایتشددر .

۳ — شہاب الدین ابو احمد عبدالخلیم بن عبدالسلام بوذات ، صاحب ترجمہ نیک پدری اولوب ۶۲۷ دە حران شہر نده دنیاہ کلوب ۶۸۲ دە دمشقده وفات ایتشددر . قبری « قاسیون » مقبرہ سنده در . بوده معتبر عالم لردن اولوب بوتون عمرینی تدریس وتالیف ایله کچیر مشدر . فقط کندیسنک پدری ایله اوغلی (صاحب ترجمہ) آراسنده قالمش اولدیغندن شہرت نہ بر درجہ خلل کلمشدر . الکتریق ایله لامبا آراسنده قالان موم ضیاسنک سونوک قالہ جنی طبعیدر .

۴ — عبداللہ شرف الدین بن عبدالخلیم شہاب الدین . صاحب ترجمہ نیک بر دوغمہ قاردهشی اولان بوذات « حران » شہر نده ۶۶۶ دە دنیاہ کلوب ۷۲۷ دە دمشقده وفات ایتشددر . عائله سیلہ دمشقہ ہجرت ایتدکلرنده ہنوز مہمہ دن کسيلمش دکلیدی . بوده بویوک علمادن اولوب بالخاصہ فرائض حساب ، ہیئت وتاریخ قلدنדה متحصص ایدی . بر قاچ دفعہ لرحج قیلدی . دائمًا بزادری صاحب ترجمہ نیک مجلسندہ بولتوب استفادہ ایدردی . مناظرہ ومباحثہ خصوصندہ

بویوک ماسہ سی واردی . آنکچون اشتراک ایندیکی مباحثہ لڑده غالبیت
مطلقا بونک طرفتده قالیردی .

بوزاتک ، اکابر علما بزدندده تحصیل ایدهرک علمیه ، احاطہ سیلہ شہرت
قازانان « زینب » نامندہ برقیژی واردی . زینب ، حافظ ابن حجر العسقلانی
حضرتلرینک استاذلرندندر . ابن حجر روایت خصوصندہ زینبکده اجازتی حائر
ایدی . اوتحالی ۷۹۹ تاریخنه مصادقدر .

رضاء الدین بن فخر الدین

اورنیورغ

اسلام فارغی

تعدد زوجات اسلامیتده منع اولنه بیلیر

تعدد زوجات شریعت اسلامیهده تجویز اولندینی ایچون اسلامیت تعدد
زوجاتی قبول ایلمکدن امتناع ایدہ من . اسلامیتده تعدد زوجاتی قبول ایتمک
ضرورتی واردر . تعدد زوجات ادیان وممل ساثردهده ممنوعدر فقط اسلامیتده
منعی قابل دکلدر . دین اسلامک تعدد زوجات مسئلهسنده ادیان ساثردهدن فرقی
واردر . کبی یا کلش برظن و ذهاب نتیجه سی اوله ورق اوروپالیر وبالجمله اقوام
متعدنه طرفندن شریعت اسلامیه پک چوق دوچار طعن واعتراض اولیور .
عالم اسلامده شریعتلری مقتضاندن اولوق اوزره حالا قرون وسطی وحشتی
حکمرمادر ظن واعتقادندہ بوینیورلر . بو طوفان سیل اعتراضاته قارشو عالم
اسلامک مدافعه وجوابلریده شریعت اسلامیه به نسبت اولتان او بہتان واقترابی
او ظن و ذهاب باطلی تأیید ایتمکدن بشقہ برشی افاده ایتمور . معترضلر شریعت
اسلامیهده تعدد زوجات حقتده بر حکم التزام ایدلمشدر ظنیہ توجیه طعن
واعترض ایدیورلر . مدافعلرده او حکمی محافظه ایدہ حکم دیہ تعدد زوجاتک